

PROGRAM PROFILAKTYKI LOGOEPDYCZNEJ

„SZKOŁA POPRAWNEJ WYMOWY”

CELE LOGOPEDYCZNE:

1. Stymulowanie rozwoju mowy i języka tak, aby wszystkie dzieci osiągnęły:
 - sprawność strony artykulacyjnej, gramatycznej i leksykalnej mowy
 - umiejętność sprawnego komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi z bliższego i dalszego otoczenia
 - umiejętność komunikowania o swoich potrzebach i stanach emocjonalnych
2. Włączenie rodziców i wychowawców w proces stymulacji rozwoju mowy i języka

ZASADY- METODY- FORMY PRACY – ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

1. Zasady pracy logopedycznej to reguły, którymi należy się kierować i ich przestrzegać przy planowaniu i prowadzeniu postępowania logopedycznego, również o charakterze profilaktycznym. Zasady te wywodzą się z metodyki terapii pedagogicznej i psychologicznej. Należą do nich:
 - Zasada jak najwcześniejszego oddziaływania;
 - Zasada indywidualizacji;
 - Zasada wykorzystywania wszelkich możliwości pacjenta – zasobów;
 - Zasada kompleksowego oddziaływania;

- Zasada aktywnego i świadomego udziału;
- Zasada współpracy z najbliższym otoczeniem;
- Zasada systematyczności;
- Zasada stopniowania trudności.

2. W oddziaływaniach logopedycznych wybór metody pracy powinien być zawsze podyktowany rodzajem zaburzenia. W przypadku profilaktyki należy wziąć pod uwagę całe spektrum zaburzeń, którym chce się przeciwdziałać. Zatem sposoby pracy z pacjentem w takim wypadku powinny mieć charakter całościowy i obejmować: metody logopedyczne, lingwistyczne, pedagogiczne, psychologiczne, medyczne.

W prezentowanym programie w pracy z uczniami będą wykorzystywane metody słowne, oglądowe, praktyczne, w tym najczęściej:

- Ćwiczenia logopedyczne: oddechowe, fonacyjne, artykulacyjne, słuchu fizycznego, fonemowego i fonetycznego;
- Pokaz i wyjaśnianie ułożenia narządów artykulacyjnych;
- Uczulanie miejsc artykulacji;
- Kontrola wzrokowa dotykowa, czucia skórniego;
- Metoda fonetycznych przekształceń;
- Ćwiczenia rytmizujące;
- Techniki relaksacyjne.

3. Formy pracy: grupowa oraz indywidualna podczas konsultacji i badań przesiewowych.

4. Środki dydaktyczne jakie powinny zostać wykorzystane w trakcie realizacji programu to: lusterka, szpatułki, rekwizyty do ćwiczeń oddechowych, materiały obrazkowe, woreczki i szarfy do zabaw rytmicznych, płyty, wzory ćwiczeń grafomotorycznych, programy multimedialne, podręczniki i inne środki dydaktyczne wykorzystywane w logopedii

SZCZEGÓŁOWY ROZKŁAD DZIAŁAŃ – PLAN PRACY:

- w odniesieniu do uczniów:

FORMY ODZIAŁYWAŃ LOGOPEDYCZNYCH

- Przeprowadzenie badań przesiewowych mających na celu wyłonienie dzieci z nieprawidłowym rozwojem mowy
 - wyłonienie dzieci do terapii
 - udzielenie rodzicom instruktażu do pracy w domu
- Przeprowadzenie badań słuchu w ramach programu profilaktycznego „Słyszę” ,
 - wyłonienie dzieci z prawdopodobną dysfunkcją słuchową
 - skierowanie na odpowiednią kontrolę
- Podjęcie działań korygujących i profilaktycznych wobec dzieci przejawiających jakiegokolwiek dysfunkcje w obrębie narządu żucia i aparatu oddechowego
 - skierowanie na kontrolę laryngologiczną lub ortodontyczną
- Objęcie systematyczną terapią logopedyczną uczniów z zaburzeniami wymowy

- indywidualna terapia logopedyczna
- aktywny udział dziecka w zajęciach
- uzyskanie sukcesu terapeutycznego w postaci poprawy stanu wymowy
- Stymulowanie rozwoju językowego dzieci podczas grupowych zajęć logorytmicznych i zabaw logopedycznych (grupy zerowe)
 - udział dzieci w zajęciach i zabawach prowadzonych przez logopedę
- Organizacja szkolnych konkursów językowych
 - dla klas I – III
 - dla klas IV – VI
- Współpraca ze szkolnym kółkiem teatralnym w ramach zajęć dykcyjnych

➤ w odniesieniu do wychowawców:

FORMY ODZIAŁYWAŃ LOGOPEDYCZNYCH

- Przedstawienie wyników badań przesiewowych , prawidłowości w rozwoju mowy dziecka, najczęściej występujących zaburzeń i wad , elementów metodyki terapii logopedycznej (ćwiczenia usprawniające narządy mowne, kolejność postępowania logopedycznego)
- Zapoznanie z ćwiczeniami wspomagającymi prawidłowy rozwój mowy i wymowy dziecka
- Aktywizowanie nauczycieli w zakresie stosowania elementów zabaw i ćwiczeń logopedycznych w trakcie zajęć grupowych
 - wychowawcy prowadzą z dziećmi zajęcia usprawniające aparat artykulacyjny i oddechowy,
 - wykorzystywanie w codziennej pracy z dziećmi otrzymanych zestawów zabaw i ćwiczeń
- Ankieta dla wychowawców pt. „Poziom osiągnięć dziecka”

➤ w odniesieniu do rodziców:

FORMY ODZIAŁYWAŃ LOGOPEDYCZNYCH

- Włączenie rodziców do podejmowanych w szkole działań korygująco-stymulujących
 - prowadzenie ćwiczeń utrwalających w domu
 - kontynuowanie zabaw prowadzonych w grupie (wykładane materiały)
 - zapewnienie prawidłowych dla rozwoju mowy warunków w środowisku domowym
 - modyfikacja codziennych nawyków dzieci (przede wszystkim parafunkcji)
- Popularyzowanie wiedzy z zakresu profilaktyki zaburzeń artykulacyjnych wśród rodziców
 - znajomość etapów rozwojowych mowy oraz najczęściej występujących wad artykulacyjnych
- Ankiety dla rodziców na temat rozwoju mowy dziecka
- Przekazanie rodzicom informacji w formie pisemnej na temat postępów dziecka
- Przybliżanie pracy logopedy na terenie szkoły – informacje w gablocie szkolnej
- Uaktualnienie strony internetowej na temat zajęć logopedycznych w szkole

CWICZENIA LOGOPEDYCZNE REALIZOWANE WG PLANU PRACY:

- Oddechowe: wyrabianie oddechu dla mowy, ćw. oddechu przeponowego, wydłużanie fazy wydechowej, ćw. emisyjne, ćw. ekonomicznego zużywania powietrza i umiejętności synchronizowania pauz oddechowych z treścią wypowiedzi.
- Głosowe: wyrabianie właściwej tonacji, kierowanie głosu na maskę, ćw. umiejętności modulowania siły głosu i prawidłowego brzmienia głosek w sylabach, wyrazach, zdaniach, naśladowanie głosów.
- Słuchowe: usprawnianie odbioru bodźców akustycznych, rozpoznawanie wrażeń słuchowych, ćw. poczucia rytmu, rozróżnianie głosek dobrze i źle wypowiedzianych.
- Artykulacyjne: usprawnianie właściwego funkcjonowania narządów mowy, wywoływanie głosek w izolacji, utrwalanie ich poprawnej realizacji w logotomach, wyrazach, zdaniach, nauka wierszy, piosenek z nasileniem głoski ćwiczonej.
- Leksykalne: rozwijanie mowy poprzez opowiadanie historyjek obrazkowych, opowiadanie ilustracji, przeczytanego tekstu, udzielanie odpowiedzi na pytania, gry i zabawy ortofoniczne, ćw. w czytaniu i pisaniu.

BIBLOGRAFIA:

Dittfeld B., Spróbujmy mówić razem, Kraków 2004

Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), (2001), Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki. Wyd. Uniwersytetu Opolskiego,

Grabias S. (red.), (2001), Zaburzenia mowy. Mowa, teoria, praktyka. Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin.

Opracowanie: Aneta Bartnicka